

Savivaldybių žinios

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 12 (714)

2015 m. gegužės 9 d.
Kaina 0,65 euro cento
Išėina šeštadieniais

TIESIOGIAI PIRMAŲ KARTĄ IŠRINKTI MERAI SUSITIKO SU PREZIDENTE 2 p.

Roberto Dačkaus nuotr.

„Jei sugebėtume panaudoti savo unikalumą, gyventume daug geriau“

Teigia Europos Parlamento narys, buvęs ilgametis Ignalinos rajono meras ir Lietuvos savivaldybių asociacijos prezidento narys Bronis Ropė _____

4 p.

Žvilgsnis į ketverius kadencijos metus

Klaipėdos miesto mero Vytauto Grubliausko veiklos ataskaita _____

7 p.

Įvykių savivaldybėse mozaika

Atidarytas Palangos aplinkkelis, Lazdijuose penkioliktą kartą atšvęsta Pirmosios vagos šventė ir surengtos arimo arkliais varžybos, Plungė laukia išskirtinio istorinio momento – restauruotų M. Oginskio rūmų atidarymo _____

11, 14, 16 p.

Kiek kainavo rinkimai

Politinės kampanijos dalyviai savivaldybių tarybų rinkimuose išleido per 5,82 mln. eurų _____

15 p.

9 771392 1246000

Nijolė DIRGINČIENĖ
Birštono savivaldybės merė

Antanas ČERNECKIS
Rietavo savivaldybės meras

Ričardas JUŠKA
Jurbarko rajono savivaldybės
tarybos narys

Bronius KLEPONIS
Seimo Valstybės valdymo
ir savivaldybių komiteto biuro
vedėjas

Andrius KUPČINSKAS
Kauno miesto savivaldybės
tarybos narys

Vidas MIKALAIUSKAS
Varėnos rajono savivaldybės
tarybos narys

Virgilijus POZINGIS
Šilutės rajono savivaldybės
tarybos narys

Bronis ROPĖ
Europos Parlamento narys

Romualdas URMILEVIČIUS
Kaišiadorių rajono savivaldybės
tarybos narys

Jonas JARUTIS
Kupiškio rajono savivaldybės
tarybos narys

Roma ŽAKAITIENĖ
LSA direktorė

Leidžia viešoji įstaiga Savivaldybių žinios

Direktorė

Lina BELEVIČIENĖ

Korespondentas

Romas GURKLYS

Bendradarbė

Valentina ZINKEVIČIENĖ

Stilistė-korektorė

Janina MALKENIENĖ

Kaštonų g. 4, LT-01107 Vilnius
Tel.: (8 5) 262 2083 / 262 0847

Faks. (8 5) 262 2083

El. p. info@savzinios.lt

savivaldybiu.zinios@gmail.com

Interneto svetainė www.lsa.lt

...

Spausdina AB „Spauda“,
Laisvės pr. 60, LT-05120 Vilnius,
www.spauda.com

Ofsetinė spauda, 2 sp. lankai

ISSN 1392-2467

Tiražas 2200 egz.

TIESIOGIAI PIRMĄ KARTĄ IŠRINKTI MERAI SUSITIKO SU PREZIDENTE

Su Prezidente Dalia Grybauskaitė susitikę tiesiogiai išrinkti Lietuvos merai aptarė savivaldybėms aktualesnius klausimus ir iššūkius. Naują kadenciją pradėjusių merų susitikimas su Prezidente vyko balandžio 27 d. Vilniuje.

Šalies vadovė teigė, kad būti išrinktiems tiesiogiai yra ir garbė, ir didžiulė atsakomybė žmonėms, ir palinkėjo merams pasirasti prie viešumo ir kritikos.

Pasak Prezidentės, viena svarbiausių užduočių, kurią turės spręsti naujai išrinkti merai – skolų sumažinimas ir atsakingas finansų valdymas. D. Grybauskaitės teigimu, skolai mažinti būtina veiksmingiau ir racionaliau panaudoti turimus išteklius ir skaidriai valdyti savivaldybei priklausančias įmones.

Prezidentė paragino naujus savivaldybių vadovus atsakingai skirstyti socialinę paramą ir lėšas skirti tiems žmonėms, kuriems labiausiai reikia pagalbos.

Susitikime Lietuvos savivaldybių asociacijos (LSA) prezidentas Ričardas Malinauskas pasidžiaugė, kad LSA nuo 1998 m. keliamas tiesioginių merų rinkimų klausimas pagaliau buvo įteisintas, ir padėjo šalies vadovei už palaikymą įgyvendinant šį siekį.

R. Malinauskas taip pat pažymėjo, kad savivaldybės jaučia daugiau pasitikėjimo iš Prezidentūros, ministerijų bei kitų valstybinių įstaigų ir džiaugiasi pastaraisiais metais priimtais įstatymais, leidžiančiais kai kuriuos dalykus spręsti savarankiškiau.

„Remdamasis daugelio metų darbo savivaldoje praktika galiu pasakyti, kad savivaldybės susitvarko su naujais joms pavestais dalykais“, – teigė LSA prezidentas.

Jis taip pat pabrėžė savivaldybių norą turėti daugiau įtakos sprendžiant nedarbo klausimą, ypač aktualų visoje šalyje.

Kalbėdamas apie savivaldybių skolas LSA prezidentas pabrėžė, kad savivaldybės nebūtų galėjusios įsivainuoti Europos Sąjungos lėšų, jeigu nebūtų skolinusios. Jis taip pat priminė, kad po 2008-ųjų milijonais litų sumažinti savivaldybių biudžetai tokie ir liko, nors valstybės biudžetas jau pasiekė ankstesnį lygį.

Susitikime LSA viceprezidentas Algirdas Vrubliauskas atkreipė dėmesį į globos įstaigų tinklo problemas. Pasak mero, reikalingas pertvarkos planas, skirtingas stebėsenos taikymas atsižvelgiant į skirtingus (valstybės ar savivaldybės) finansavimo šaltinius, didesnė globos pašalpa ir supaprastinta įsivaikinimo sistema.

Susitikime su Prezidente šalies merai kėlė ir darbo vietų kūrimo, visuomenės integravimo į krašto apsaugą, šilumos ūkio, bendradarbiavimo su valstybės institucijomis, tiesioginių seniūnų rinkimų klausimus. Komentuodamas pastarąją iniciatyvą Akmenės rajono meras Vitalijus Mitrofanovas pabrėžė, kad šis klausimas sudėtingesnis nei tiesioginiai merų rinkimai, nes kol kas nebuvo pakankamai diskusijų, ar Lietuvoje reikalinga dar viena savivaldos pakopa.

Prezidentė taip pat priminė, kad po dvejų metų bus švenčiamas Valstybės šimtmetis, ir paragino savivaldybes iš anksto tam rengtis įtraukiant gyventojus ir skatinant jų pasididžiavimą savo šalimi.

Merai taip pat susitiko su vidaus reikalų ministru Sauliumi Skverneliu, kuris pristatė ministerijos prioritetus ir artimiausius darbus, kuriuos tikimasi nuveikti kartu su savivaldybėmis. Daugiausia dėmesio susitikime buvo skirta regioninei politikai įgyvendinant 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programą.

Šiomet pirmą kartą Lietuvos istorijoje vykusiuose tiesioginiuose merų rinkimuose išrinkti 24 nauji ir perrinkti 33 buvę savivaldybių vadovai.

AKTYVUS JAUNIMAS SIEKIA STIPRINTI LIETUVOS SAVIVALDYBES

Net septynios Lietuvos savivaldybės džiaugiasi patirties užsienyje įgijusių jaunųjų profesionalų įgyvendintais projektais.

Jaunųjų profesionalų programos (JPP) „Kurk Lietuvai“ darbo rezultatai balandžio 28 d. pristatyti Vyriaušybėje. Lietuvoje savo patirtį norinčio pritaikyti aktyvaus jaunimo programa 2014 m. pradėta vykdyti ne tik nacionalinėse institucijose, bet ir šalies savivaldybėse.

Praėjus vos pusmečiui net septynios iš jų – Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Ukmergės, Šiaulių ir Anykščių – gali naudotis jaunųjų profesionalų darbo rezultatais.

„Šie jauni žmonės savivaldybėms gali pasiūlyti ne tik užsienio aukštosiose mokyklose ar įstaigose įgytą

SVEIKINAME

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA GIMTADIENIŲ PROGA NUOŠIRDŽIAI SVEIKINA

Akmenės rajono savivaldybės merą **Vitalijų Mitrofanovą**,
Alytaus rajono savivaldybės merą **Algirdą Vrubliauską**,
Kėdainių rajono savivaldybės merą **Saulių Grinkevičių**,
Raseinių rajono savivaldybės merą **Algirdą Gričių**.

patirtį bei žinias. Labai vertingas yra ir jų gebėjimas į kai kuriuos inertiškus procesus ar įsisenėjusias problemas pažvelgti iš naujos perspektyvos. O jų idėjos ir kūrybingas požiūris, tikiu, gali prisidėti prie bet kurios savivaldybės darbo ir gyvenimo kokybės gerinimo“, – teigė Lietuvos savivaldybių asociacijos direktorė Roma Žakaitienė.

Kauno miestui „Kurk Lietuvai“ dalyviai parengė medicinos turistų pritraukimo priemonių planą. Klaipėdoje programos dalyvių iniciatyva šią vasarą duris atvers pirmoji sezoninė bendradarbiavimo erdvė, skirta jaunų profesionalų pritraukimui iš kitų Lietuvos miestų, o Anykščiuose veiklą pradėjęs vietos bendruomenių verslo paramos tinklo modelis pristatytas dar dešimčiai tokį patį modelį panorusių diegti Lietuvos savivaldybių.

Šiauliuose, Panevėžyje ir Ukmergėje daugiausia dėmesio skirta švietimo ir verslo bendradarbiavimui. Šiose savivaldybėse iniciuoti profesinių mokyklų ir kolegijų siūlomų mokymo programų pakeitimai, kurie turėtų prisidėti ne tik prie jaunimo užimtumo didinimo, bet ir prie investicinės aplinkos gerinimo.

Vilniuje „Kurk Lietuvai“ dalyvių dėka vykdytą e. demokratinį tobulinimo iniciatyvą vainikavo pirmoji viešoji e. konsultacija Neries krantinių klausimu. E. demokratijos modelį „Kurk Lietuvai“ dalyviams pavyko adaptuoti ir pasiūlyti 13 kitų savivaldybių. Remdamiesi šiais pasiūlymais, dalis jų jau pradėjo tobulinti e. demokratijos sistemą.

2012 m. prasidėjusi JPP „Kurk Lietuvai“ – pirmoji ir kol kas vienintelė profesinio tobulinimo ir gerosios užsienio praktikos pritaikymo programa Lietuvoje, kuri suteikia galimybę jauniems profesionalams savo žiniomis ir idėjomis prisidėti prie modernios Lietuvos ateities kūrimo.

SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO PLĖTRA SAVIVALDYBĖSE: VIEN ĮSTATYMO NEPAKANKA

Vien įteisinti įstatymu neformaliojo suaugusiųjų švietimo (NSŠ) ir tęstinio mokymosi (TM) plėtrą savivaldybėse neužtenka, būtina išanalizuoti šios plėtros poreikį ir numatyti atitinkamą finansavimą.

Ši ir kitos NSŠ aktualijos buvo aptartos balandžio 28–29 d. Vilniuje vykusioje konferencijoje „Suaugusiųjų švietimo plėtros galimybės savivaldybėse“, kurioje dalyvavo ir Lietuvos savivaldybių atstovai.

Nuo sausio 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymo nauja redakcija, kurioje, siekiant stiprinti suaugusiųjų švietimo koordinavimą šalies ir savivaldybių lygmeniu, numatyta tvirtinti NSŠ bei TM veiksmų planus ir paskirti jų įgyvendinimo koordinatorius savivaldybėse.

Kaip konferencijoje pažymėjo Lietuvos savivaldybių asociacijos patarėjas švietimo ir kultūros klausimais Jonas Mickus, NSŠ ir TM padėtis savivaldybėse skirtinga, ir tai priklauso nuo kelių veiksnių – švietimo ir kitų galinčių vykdyti NSŠ funkciją įstaigų tinklo, valstybės finansavimo, poreikio konkrečioje savivaldybėje ir vietos politikų požiūrio, galimybių pritraukti kitus finansavimo šaltinius, gyventojų aktyvumo, noro mokytis ir kitų.

LSA duomenimis, vienuolika savivaldybių turi už NSŠ atsakingus darbuotojus, kitose savivaldybėse šią funkciją atlieka kurio nors kito skyriaus darbuotojas arba kita įstaiga. Savivaldybės, kaip steigėjos, išlaiko NSŠ įstaigas, finansuoja NSŠ programas iš savivaldybių biudžetų, suteikia patalpas, skiria lėšų lektoriams. Dauguma savivaldybių NSŠ skiria nuo kelių šimtų iki 30 tūkst. eurų per metus.

„Suaugusiųjų švietimui savivaldybėse ypač svarbios bibliotekos. Neretai tai vienintelė visiems atvira erdvė, kurioje gali vykti mokymai. Be to, į bibliotekas užsuka visų socialinių sluoksnių atstovai. Iš viso šios įstaigos visoje Lietuvoje mokymuisi ir laisvalai-

gio praleidimui kasmet suburia iki pusės milijono gyventojų“, – teigė LSA patarėjas.

Vis dėlto jis pažymėjo, kad NSŠ organizavimas ir koordinavimas tiek valstybės, tiek savivaldybių lygmeniu galėtų būti veiksmingesnis – neskiiriama pakankamai lėšų, neatliekama situacijos analizė. Gyventojams taip pat neretai trūksta motyvacijos, o darbdaviai dažnai nesudaro sąlygų mokytis. Situacijai teigiamos įtakos turėtų ir NSŠ paslaugų kokybės vertinimo sistema ir už NSŠ ir TM atsakingų savivaldybių administracijų darbuotojų mokymai.

R. ŽAKAITIENĖ EUROPOS SAVIVALDOS KONGRESE: „SAVIVALDYBIŲ VAIDMUO REGIONŲ PLĖTRAI – YPAČ SVARBUS“

Tai Lietuvos savivaldybių asociacijos (LSA) direktorė Roma Žakaitienė teigė gegužės 4-5 d. Krokovoje vykusiame Europos savivaldos kongrese, skaitydama pranešimą sesijoje „Darni plėtra regioninėje perspektyvoje: teorija ir praktika“.

Diskusijos dalyviai: Telšių rajono meras Vytautas Kleiva ir LSA direktorė R. Žakaitienė

Kongreso, pavadinto „Regionų Europa – naujas puslapis“ organizatoriai siekė, kad renginys taptų savivaldos ir regionų lyderių platforma, kurioje jie kartu su centrinės valdžios, verslo ir nevyriausybinų organizacijų atstovais galėtų keistis nuomonėmis, žiniomis ir patirtimi.

Pasak LSA direktorės, siekiant aplinkos apsaugos bei socialinės ir ekonominės plėtros balanso savivaldybių funkcijos aplinkosaugos, būsto politikos, strateginio planavimo, žemės naudojimo ar atliekų surinkimo srityse reikalauja efektyvaus planavimo ir administravimo.

„Šį balansą pasiekti galima tik taikant vieną su kita derančias priemones ir darnias investicijas. Tą patį galima pasakyti ir kalbant apie kiekvienos šalies ilgalaikį darnų augimą – jis įmanomas tik tolygiai vystant regionus, mažinant socialinius bei ekonominius skirtumus, glaudžiai bendradarbiaujant bendruomenėms, vietos ir centrinei valdžioms“, – Europos savivaldos kongrese teigė R. Žakaitienė.

Ji taip pat pristatė Lietuvos savivaldybių patirtį įsisavinant Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas ankstesniais programavimo laikotarpiais bei 2014-2020 m. prioritetus ir programų įgyvendinimo tikslines teritorijas specifika.

Kongreso programą sudarė apie 80 renginių - diskusijų, paskaitų, pristatymų, seminarų savivaldai aktualiomis temomis.

Parengė LSA atstovė viešiesiems ryšiams Indrė Vilūnienė

BRONIS ROPĖ: „JEI SUGEBĖTUME PANAUDOTI SAVO UNIKALUMĄ, GYVENTUME DAUG GERIAU“

Gegužės 9 d. minime Europos dieną. Nuo 2004 m. gegužės 1-osios šią dieną švenčiame kaip visateisiai Europos Sąjungos nariai. Ekonominiais, kultūriniais, socialiniams reikalams 2004–2007 m. iš ES gavome daugiau kaip 5,9 mlrd. Lt, o 2008–2013 – daugiau kaip 23 mlrd. Lt. Tačiau, kaip pabrėžia Europos Parlamento narys, buvęs ilgametis Ignalinos rajono meras ir Lietuvos savivaldybių asociacijos prezidiumo narys Bronis Ropė, Lietuvos narystė ES svarbi ne tik kuriant ekonominę gerovę, bet ir užtikrinant nacionalinį saugumą. „Šie du dalykai ir buvo pagrindinis variklis, skatinantis Lietuvą greičiau prisijungti prie ES“, – sako B. Ropė.

Vienuolika metų esame Europos Sąjungos nariai. Kuo Lietuvai šiandien naudinga narystė ES ir kokie iššūkiai laukia Sąjungos?

Tapę ES nariais mes užsitikrinome nacionalinį saugumą, ekonominės gerovės galimybes, įsivedėme eurą. Tai mūsų strateginiai tikslai, kuriuos, manau, sėkmingai pasiekėme.

Žinoma, ES turi begalę iššūkių. Vienas tokių – 2008–2009 metų krizė, kuri dar nepasibaigusi. Negalime manyti, kad pasibaigus krizei gyvenimą lyg knygą atsiversime toje pačioje vietoje, kurioje buvome iki krizės. Taip nebūna.

Lietuvos, kaip ir visos ES, gyvenimui įtakos turi ir pastarieji įvykiai Ukrainoje. Jie kelia didelį nerimą ES. Dar visai neseniai Rytų klausimai buvo lyg ir atidėti, bet šiuo metu jie iš naujo peržiūrimi. Ir bendradarbiauti su Rusija taip, kaip iki šiol buvo bendradarbiaujama, jau nebegalima. Europoje ieškoma būdų, kurie paskatintų Rusiją gerbti žmogaus teises, ko šiandien toje didelėje ir įtakingoje šalyje labai pasigendame.

Pastaruoju metu daug dėmesio skiriame ir pačios ES priklausymui nuo kitų šalių. Pirmiausia reikia užsitikrinti energetinę nepriklausomybę. Tam įkurta Energetikos sąjunga. Ji skirta ne dujoms nupirkti ar kokiam kitam ne itin didelę įtaką energetinei nepriklausomybei turinčiam sandoriui, bet paieškai būdų, kaip ES pačiai apsirūpinti energetiniais ištekliais. Šiandien ES apie pusę reikalingos energijos perka iš kitų šalių.

Svarbūs klausimai, susiję ir su aplinkinėmis Artimųjų Rytų valstybėmis – Palestina, Izraeliu. Ieškoma būdų, kaip užgesinti tą didžiulį konfliktą.

Nerimą kelia ir Ebolos virusas Afrikoje. Siekdama šią ligą lokalizuoti, ES skiria nemažai lėšų. Aktualu Afrikos pabėgėlių į Europą problema. Visi tie iššūkiai labai svarbūs, ir jie, be abejo, neatsiejami nuo mūsų šalies.

Šiomet įsigaliojo nauja ES išmokų žemės ūkiui sistema. Tai irgi rimtas iššūkis. Reikia priprasti prie to, kad ES daugiau reguliavimo funkcijų perduodama nacionalinėms valstybėms. ES siekia stiprinti ne tiek stambius pramoninius ūkius, bet skatina sukurti link natūralesnio, žalesnio ir gyvybingesnio ūki, kuriame svarbiausia būtų ne pelnas, bet gyvastis. Labai svarbu, kad Europos šalyse būtų kokybiškų produktų įvairovė, stiprėtų prekyba su kitomis šalimis. Pastaruoju metu daug diskutuojama ir svarstoma dėl prekybos santykių su JAV stiprinimo.

Vertinant 2007–2013 m. ES finansinės paramos laikotarpį, pasigirsta kritikos, kad gautos lėšos buvo panaudojamos ne itin veiksmingai. Kaip paramos panaudojimą vertina Europos Komisija? Į ką reikėtų orientuotis panaudojant 2014–2020 m. paramą?

Europos Komisija pakankamai gerai vertina Lietuvą, nes mūsų šalis gerai ir greitai vykdo įsiparei-

gojimus. Kartais net greičiausiai už visas kitas ES šalis nares. Vertinamas ir Lietuvos sugebėjimas koordinuoti padėtį. Tai įrodė sugebėjimas net krizės laikotarpiu įsivesti eurą. EK priekaištų Lietuvai neturi nei dėl struktūrinių lėšų panaudojimo, nei dėl kitų dalykų.

Didesnį ES susirūpinimą kelia Lietuvoje nemažėjantis savivadybių, autoįvykių skaičius, didelis suvartojamo alkoholio kiekis.

Tačiau patys turime pasvarstyti, ar su turimais ištekliais padarome viską, kad padėtis būtų geresnė ir mūsų žmonės būtų laimingesni. Europos Parlamento nariams tas klausimas užduodamas. Kadangi Lietuva naudojasi didesniais ištekliais, negu sumoka ES, mes turėtume dirbti taip, kad pasivytume tas valstybes, kurios mums padeda, ir kad mūsų žmonės gyventų geriau.

Per praėjusį finansinį laikotarpį savivaldybėms buvo skirta tik 10 proc. ES paramos, bet ir šios dalies panaudojimas buvo pakankamai griežtai reglamentuotas. Tai rodo, kad centrinės valdžios nepasitikėjimas savivalda yra gana didelis ir kad centrinė valdžia galvoja, jog ji, būdama Vilniuje, geriau nuspręs, ko reikia Klaipėdai, Šiaurės ar kitam regionui. ES vadovaujasi kitomis nuostatomis – labai vertinami arčiausiai žmogaus esančios valdžios priimami sprendimai. To mums reikia mokytis. Tiesa, per krizę atsirado kai kurių pokyčių. Pavyzdžiui, centrinė valdžia, matydama, kad nebesusitvarko, savivaldybėms perdavė socialinių išmokų mokėjimą ir pamatė, kad savivaldybės su šia joms patikėta funkcija susidorėjo. Centrinė valdžia, pamačiusi, kad mokamos kompensacijos už tiekiamą šilumą panaudojamos neveiksmingai, šiais metais ir tą funkciją perdavė savivaldybėms. Kadangi atsirado daugiau tvarkos, ir pinigų mažiau prireikė. Šie pavyzdžiai rodo, kad atėjo laikas pasižiūrėti, kaip būtų galima veiksmingiau panaudoti 2014–2020 m. ES paramos lėšas. Kol kas regionams planuojama skirti tik apie 15–16 proc., paliekant pakankamai griežtą valdymą iš viršaus. Jei mes iš tikrųjų norime, kad Lietuvos regionai atsigautų, turėtume ryžtis bent pusę regionų vystymui skirtų pinigų atiduoti savivaldybėms, suteikiant joms teisę pačioms administruoti jų panaudojimą. Kai centrinė valdžia pasako: imkit milijoną ir tieskite gatves ir kelius, – savivaldybėms belieka tik įrašyti svarbiausių gatvių ir kelių pavadinimus ir imtis darbų. Kiekvienoje savivaldybėje yra savos problemos, ir negalima jų išspręsti iš viršaus.

Lietuvos didžiausia problema, kad mūsų savivaldybės turi labai mažą savarankiškumą panaudojant ES paramą ir labai mažus įgaliojimus panaudojant nacionalinius pinigus. Kol kas Seimas kasmet peržiūri savivaldybėms skiriamą nacionalinių pinigų procentus, atimdamas visus biudžeto prieaugius. Tokiu būdu iš savivaldybių lyg ir atimama iniciatyva uždirbti daugiau pinigų, įvesti didesnę tvarką juos panaudojant. Atiduo-kime savivaldybėms gyventojų pajamų mokesť,

nustatykite pastovų joms skirto nacionalinio biudžeto procentą ir leiskite pačioms tvarkytis. Reikia pripažinti, kad Lietuva kol kas neturi regioninės politikos. Laikas skubina viską statyti ant savų kojų.

Nuo ko turėtų prasidėti tas „statymas ant savų kojų“? Kalbant apie regioninę politiką labai dažnai pasigirsta nuomonė, kad visa Lietuva yra tarsi vienas ES regionas.

Svarbu ne regionų skaičius ir dydis. Svarbu požiūris. Mes nuo 2004 m. BVP padidinome apie 50 proc., bet žmonių gyvenimo lygis tiek nepakilo. Atlyginimai taip pat tiek nepadidėjo. Dabar patys svarbiausi klausimai turėtų būti žmonių atlyginimų padidinimas, emigracijos ir regionų gyventojų kėlimosi į didžiuosius miestus sumažinimas. Manau, kad šandien pats geriausias šių problemų sprendimo receptas yra galimybė patiems regionams ir miesteliams naudotis tuo, ką jie uždirba. Kol mes didinsime tik minimalią algą, gyvenimo lygis negerės ir padėtis Lietuvoje nesikeis. Jei šandien žmogus uždirbtų bent tūkstantį eurų, manau, jis būtų visai kitoks. Ir nuotaikos būtų kitokios, ir noro važiuoti dirbti į užsienį nebeliktų.

Kad ir kiek milijardų pasiektų Lietuvą, pagal gyvenimo lygį kol kas esame ES narių sąrašo gale.

Taip. Įtvirtinti didesnę savivaldybių savarankiškumą turėtų padėti ir tiesiogiai išrinkti merai. Merai bus mažiau atsakingi partijoms, daugiau stengsis tarnauti bendruomenėms, aktyviau lips ant kulnų centrinei valdžiai, kad ši neatiminėtų to, ką uždirba ar ką gali uždirbti regionai.

Ir paramos verslui mechanizmai šandien yra labai centralizuoti. Ūkio

ministerija negali žinoti, kokios paramos reikia viename, kokios – kitame regione. Kiekvienas regionas turi žinoti ES paramos jiems skiriamus limitus ir svarstyti, kokių priemonių imtis, kad regione būtų mažesnis nedarbas, kad sparčiau didėtų žmonių pajamos.

Pasitinkant Europos dieną į ką labiausiai norėtumėte atkreipti savivaldybių, žmonių dėmesį?

Norėtuši, kad labiau orientuotumės į kiekvieno žmogaus kasdieninius rūpesčius, tobulintume švietimo sistemą, sveikatos apsaugą ir socialines paslaugas.

Kiekviena valstybė unikali. Lietuva taip pat. Ar būdami ES mes pakankamai panaudojame savo unikalumą krašto gerovei kurti?

Jei viską sugebėtume panaudoti, pasaulyje gyventume geriausiai. Žinoma, panaudojame ne visus savo išteklius, ne viską padarome. Tyrimai rodo, kad galėtume puikiai gyventi be importuojamos energijos, kad patys mums reikalingą kiekį galime pasigaminti. Tada būtų sukurta daug darbo vietų ir mokesčius kitokius surinktume. EK yra apskaičiavusi, kad Lietuva turi 1,5 karto daugiau energetinių išteklių, negu mums reikia. Tačiau tų išteklių nelabai skubame naudoti. Kažkodėl mums labiau patinka laivai, gręžiniai, kuriuos norime gręžti, išgaunant skalūnus, atominės elektrinės statyba. Kažkodėl žalioji ir sava energetika, darbo vietos saviems žmonėms, o kartu ir mokesčiai į biudžetą sulaukia mažiau dėmesio.

Kalbino Barbora Gaudutė

MUZIKOS PERLAI PABIRO RIETAVE

ANGELĖ KILČIAUSKAITĖ

Rietavo Mykolo Kleopo Oginskio meno mokykla padovanojo rietaviškiams dvi dienas vykusį tarptautinį festivalį-konkursą „Mykolo Kleopo Oginskio kūrybos perlai“.

Konkurse dalyvavo apie 90 ne tik Lietuvos, bet ir užsienio šalių jaunųjų muzikantų ir dainininkų.

Autoritetingai komisijai savo talentą demonstravo Lietuvos vaikų muzikos ir meno mokyklų ugdytiniai, konservatorijų, aukštųjų mokyklų studentai. Aktyviai dalyvavo Lietuvos muzikos ir teatro akademija, Lietuvos edukologijos universitetas, Klaipėdos universiteto Menų fakultetas, Vytauto Didžiojo universiteto Muzikos akademija, Šiaulių universitetas, Klaipėdos Stasio Šimkaus, Kauno Juozo Gruodžio konservatorijos, meno ir muzikos mokyklos, gimnazijų ugdytiniai iš Rietavo, Plungės, Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Varėnos, Telšių, Kretingos, Pakruojo, Utenos, Pagėgių, Gargždų. Konkurse savo jėgas išbandė vokalistai, pianistai.

Žiūrovai plojo ir užsienio šalių atstovams. Baltarusijai atstovavo Molodečno valstybinės Mykolo Kleopo Oginskio muzikos kolegijos studentai ir Molodečno vaikų meno mokyklos auklėtiniai, Latvijai – Daugpilio S. Broko muzikos vidurinės, Rygos A. Dombrovskio ir Gulbenės muzikos mokyklų jaunieji menininkai.

Susumavus rezultatus buvo paskelbti konkurso laureatai ir diplomantai. Didžiojo prizo laimėtojais tapo pianistas Mantas Bonda iš Kauno A. Kačanausko muzikos mokyklų ir vokalistė Greta Dulkytė iš S. Šimkaus konservatorijos. Atskira nominacija buvo skirta atlikėjams, kurie geriausiai paskambino ir padainavo M. K. Oginskio kūriniais.

Konkurse dalyvavo ir du rietaviškiai. Pats

Didįjį prizą pianistui M. Bondai įteikė Rietavo savivaldybės meras Antanas Černeckis

jauniausias vokalistas – M. K. Oginskio meno mokyklos ugdytinis Klaudijus Šimkus, kurį moko Rita Urniežienė, koncertmeisterė Gintarė Sabaliauskienė, savo kategorijoje pelnė III vietą. Pianistų konkurse levos Skergelzienės auklėtinė Vitalija Šniaukaitė laimėjo II vietą.

Festivalio-konkurso didžiojo prizo laimėtojai buvo pakviesti pasirodyti balandžio 25 d. vyksiančiame M. K. Oginskiui atminti skirtame koncerte-minėjime Klaipėdos universiteto Menų fakulteto salėje.

Gegužės 5 d. Mykolo Kleopo Oginskio jubiliejaus renginiai atkeliavo į Vilnių. Seime, Parlamento galerijoje, buvo pristatyta paroda „Mykolas Kleopas Oginskis. Sugrįžimas į Tėvynę“. Parodos dalyvis pasveikino Rietavo savivaldybės meras A. Černeckis, Seimo nariai Jurgis Razma, prof. Vytautas Juozapaitis.

„Paroda padeda ne tik iš naujo atrasti ir pažinti šią asmenybę, bet ir leidžia giliau suvokti dramatiškus XVIII a. antrosios pusės istorinių lūžių įvykius, kurių metu iš pasaulio žemėlapių buvo ištrintas Abiejų Tautų Respublikos, kartu ir Lietuvos, vardas. Jubiliejinė M. K. Oginskio sukaktis turi pasitarnauti egzistenciniam mūsų visų susivokimui. Liūdniausia, kas gali nutikti, tai patikėti iliuzija, kad mūsų Tėvynės likimu pasirūpins kitos valstybės, kad patriotizmo idėjos paseno ir nebeatitinka šiuolaikinio, modernaus pasaulio elgsenos standartų“, – parodą pristatė Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejaus direktorius Vytautas Rutkauskas.

Parodą lankytojai apžiūrėjo skambant „Trio de Vilna“ ansamblio pianisto Andžejaus Pileckio atliekamiems M. K. Oginskio kūriniams.

2015-uosius Seimas yra paskelbęs M. K. Oginskio metais.

PAGALIAU ATIDARYTAS PALANGOS APLINKKELIS

JURGITA VANAGĖ

Palangiškiai ir kurorto svečiai artėjant vasarai galės atspūsti nuo spūsčių pagrindinėse miesto gatvėse. Gegužės 4 d. oficialiai atidarytas Palangos aplinkkelis. Darbai kainavo 35,79 mln. eurų.

Naujasis Palangos aplinkkelis ir modernizuota Vidmantų sankryža pagerins ne tik vairuotojų, važiuojančių per Palangą į Latviją, bet ir pačių palangiškių bei kurorto svečių kelionę. Sunkiasvoriams ir kitiems į kaimyninę šalį vykstantiems automobiliams nebereikės užsukti į Palangos centrą.

PIRMASIS VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ KELIŲ INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAS

Palangos aplinkkelio tiesimas ir eksploatacinė priežiūra – pirmasis šalyje transporto infrastruktūros viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektas. Partnerystės sutartis pasirašyta 2013 m.

„Prisimenu laikotarpį, kai Lietuvoje buvo tik pradedami kurti viešosios ir privačios partnerystės projektai. Tai buvo 2004 metai, kai dirbau finansų ministru. Pasipriešinimas naujiems projektams buvo didelis. Tad norėčiau padėkoti tiems žmonėms, kurie nepabijojė naujovių, suprato, kokia yra nauda mūsų ekonomikai, ir įgyvendino šį pirmąjį kelių infrastruktūros viešosios ir privačios partnerystės projektą“, – sakė aplinkkelio atidarymo ceremonijoje dalyvavęs Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius.

Naują iniciatyvą palankiai vertino ir susisiekimo ministras Rimantas Sinkevičius. Jis pabrėžė, kad tai pavyzdinis kelių infrastruktūros projektas, kuriam įgyvendinti pasirinktas iki šiol Lietuvoje netaikytas būdas – viešojo ir privati partnerystė. „Pasaulinė praktika rodo, kad įgyvendinant tokius projektus pasiekiamas geriausias kainos ir kokybės santykis. Neabejoju, kad Palangos aplinkkelio statyba – puiki patirtis būsimiems Lietuvos viešosios ir privačios partnerystės projektams šalies kelių infrastruktūrai plėtoti“, – sakė susisiekimo ministras Rimantas Sinkevičius.

Lietuvos automobilių kelių direkcija (LAKD) projektą rengė kiek ilgiau nei dvejus metus. Pasak LAKD direktoriaus pavaduotojo, laikinai einančio direktoriaus pareigas Egidijaus Skrodenio, žinant kaimyninių

valstybių patirtį, tai geras tempas. Lenkijoje pirmoji viešosios ir privačios partnerystės sutartis pasirašyta tik po devynerių metų, Latvijoje parengiamieji darbai truko trejus metus, bet sutartis taip ir nebuvo pasirašyta.

SUMAŽĖS ORO TARŠA IR TRIUKŠMAS

Atidarymo ceremonijoje dalyvavęs Palangos meras Šarūnas Vaitkus labiausiai džiaugėsi, kad nuo šiol vasarą palangiškiams nebeteiks kankintis transporto spūstyse. „Nuo šiol sunkiasvoriams ir kitiems į kaimynę Latviją vykstantiems automobiliams nebereikės užsukti į Palangos centrą. Šis nepatogumas itin išryškėdavo karštais vasaros savaitgaliais, kai iš kurorto išvažiuoti norinčių automobilių eilės užtvindydavo tiek Klaipėdos plentą, tiek centrinę Vytauto gatvę. Sumažėję automobilių, ypač sunkiasvorių, srautai kurortui, kur itin svarbu ekologija ir grynas oras, yra labai aktualu. Neabejoju, kad atidarius naująjį aplinkkelį kelionė į Palangą ir iš jos taps malonesnė ir greitesnė“, – kalbėjo meras Š. Vaitkus.

Planuojama, kad nuo šiol regioninė oro tarša kelių tinkle sumažės 35 proc., o triukšmas Palangos tranzitinėse gatvėse sumažės 5 dBA.

Palangos aplinkkelis aktualus ir Kretingos rajono gyventojams, ypač tiems, kurie dirba kurortiniame mieste arba gyvena netoliese.

„Kiekvieno statybos objekto, o ypač visų laukto Palangos aplinkkelio, atidarymas – ištis prasmingas įvykis. Šis projektas yra reikšmingas viešojo ir privataus sektorių partnerystės tiesiant kelius pavyzdys, ypač mažėjant valstybiniam finansavimui. Naujuoju aplinkkelio bus išspręsta automobilių srautų problema, saugesnės taps eismo sąlygos“, – sakė Kretingos rajono savivaldybės meras Juozas Mažeika.

PER NEPILNĄ MĖNESĮ – TRYS TARYBOS POSĖDŽIAI

KRISTINA LUKOŠEVIČIŪTĖ

Balandžio 9-ąją vykusiame pirmajame Jonavos rajono savivaldybės tarybos posėdyje prisiekė išrinkti 24 tarybos nariai ir tiesiogiai išrinktas meras socialdemokratas Mindaugas Sinkevičius. Už jį tiesioginiuose mero rinkimuose balsavo per 70 proc. rinkėjų.

Mero pavaduotojo pareigos patikėtos Eugenijui Sabučiai, administracijos direktoriaus jau antrą kadenciją – Jonui Klemensui Sungailai.

Antrajame rajono tarybos posėdyje administracijos direktoriaus pavaduotoju paskirtas Valdas Majauskas, sudarytos komisijos, tarybos komitetai, kt.

Trečiajame posėdyje, įvykusiam paskutinįjį balandžio dieną, buvo svarstyta per 40 klausimų.

Mažėjantis vaikų skaičius verčia kaimuose naikinti ugdymo įstaigas. Jonavos rajono savivaldybė ieško būdų, kaip, sujungus kelias įstaigas, būtų galima užtikrinti jų ateitį. Taryba pritarė sprendimui dėl keturių ugdymo įstaigų pertvarkos. Šios pertvarkos tikslas – optimizuoti savivaldybės švietimo įstaigų tinklą, racionaliau panaudojant įstaigų valdymo ir aplinkos lėšas, sudarant

Naujoji Jonavos rajono savivaldybės taryba

sąlygas kokybiškesniam ugdymo procesui.

Svarstoma galimybė ateityje steigti daugiavalius centrus, kuriuose būtų Kultūros centro, Viešosios bibliotekos filialai ir kt.